

واحد روابط عمومی چه وظایفی در جهت ترویج فرهنگ استاندارد بر عهده دارد؟

استانداردسازی تلاشی عملی و همگانی است در راه بهبود کیفی و افزایش تولید و کاهش ضایعات و رعایت مقررات زیست محیطی و نهایتاً تولید محصولی که نیاز مشتری را برآورده نموده، رضایت و خرسندی او را تأمین کند. چنین کار عظیمی که هر جزء آن با محاسبات دقیق و رعایت ظرافت فنی و حرفه‌ای همراه است نمی‌تواند چیزی جز یک کار جامع فرهنگی محسوب شود. مصرف‌کننده‌ی آگاه و آشنا به مقررات و حقوق خود در زمینه‌ی استاندارد می‌تواند ضامن مطمئنی برای کاربرد عمومی و فراگیر استانداردها شده و به این ترتیب مقوله‌ی فرهنگ استاندارد به سطح تقاضاکننده‌ی کارها و خدمات استاندارد شده ارتقاء یافته و تمام زمینه‌های استانداردسازی و اجرای استانداردها و امر نظارت و کنترل را فراگیر می‌نماید.

کار ترویجی کاری فرهنگی، علمی و بسیار ظریف و حساس است که در آن نمی‌توان فقط به هدف اندیشید، بلکه باید راه‌های رسیدن به هدف - که توسعه‌ی کاربرد استانداردهاست - را نیز در نظر گرفت؛ زیرا توجه نکردن به نکات ظریف روان‌شناختی در کار ترویج، ممکن است نتیجه‌ی معکوس به دست دهد. اطلاعات جامع از خصوصیات استانداردسازی در مورد محصول، آشنایی با مقررات و استانداردهای مربوط به جزء ضروری و اساسی اقدام به هر کار ترویجی در زمینه استاندارد است. یکی از برنامه‌های راهبردی سازمان استاندارد، توسعه و ترویج استاندارد است که از طریق برگزاری سمینارها و همایش‌های مرتبط با استاندارد، ساخت فیلم و تیزر، انیمیشن استاندارد، برگزاری آزمایشگاه‌های استاندارد داخلی، وارداتی و صادراتی و حضور در نمایشگاه خارجی، توسعه‌ی ارتباط با تمامی گروه‌های ذی‌نفع از جمله مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان، دولت، دانشگاه‌ها و بخش خدماتی و بازرگانی، حمایت از جامعه مسئولین کنترل کیفیت، نشر اخبار در جراید و اعلام کالاهای فاقد کیفیت داخلی و وارداتی است.

سازمان ISO چیست؟

سازمان جهانی استاندارد: ISO سازمان جهانی برای استانداردسازی International Organization for Standardization موسوم به (ISO) در سال ۱۹۴۶ با هدف تسهیل تبادل کالاها و خدمات در سطح جهانی به وسیله تدوین استانداردهای جهانی ایجاد شد.

ISO یک سازمان غیردولتی است که مقر اصلی آن در شهر «ژنو» کشور «سوئیس» می‌باشد، بزرگترین سازمان تدوین و منتشرکننده استانداردهای جهانی محسوب می‌گردد.

این سازمان مرکب از سازمان‌های استاندارد ملی ۱۶۱ کشور جهان است که هر یک وظیفه نمایندگی کشور خود را به عهده دارند. این اعضا به ۳ گروه **Member body** (اعضای اصلی)، **Subscriber member** (امضاکننده) و **Correspondent member** (ناظر تقسیم می شوند).

تعداد اعضای اصلی ۱۰۷ کشور، تعداد اعضای امضاکننده ۱۱ کشور و تعداد اعضای ناظر ۴۳ کشور است.

تدوین استانداردها توسط کمیته‌های فنی **Technical Committee (TC)** صورت می‌گیرد و هر کمیته مرکب از نمایندگان از کشورهای مختلف بوده که دارای حق رأی می‌باشد و هر کمیته دارای یک رئیس است که از میان کشورهای عضو انتخاب می‌شوند. تصویب هر استاندارد باراً حداقل ۷۵٪ اعضا به تصویب می‌رسد.

از آنجا که سرواژه سازمان جهانی استاندارد در زبان‌های مختلف متفاوت است، برای مثال در زبان انگلیسی **IOS** و در زبان فرانسه **OIN** می‌شد، به منظور یکسان کردن نام آن در سراسر جهان این سازمان به نام **ISO** خوانده می‌شود.

معنی **ISO** چیست؟

نام **ISO** از کلمه یونانی (لاتین) **ISOS** به معنی هم‌شکل و یکسان گرفته شده که کلمه‌ی معادل آن در فارسی «ایستار» است.

سازمان ملی استاندارد ایران یکی از اعضای اصلی و قدیمی **ISO** است که از سال ۱۹۶۰ در سازمان جهانی استاندارد عضویت داشته است.

استانداردهای ایزو بر چند قسم هستند؟

استاندارد **ISO 9000**

در سال ۱۹۸۷ کمیته فنی ۱۷۶ سازمان بین‌المللی استاندارد (**ISO/TC**) ۱۷۶ (سری استانداردهای ایزو ۹۰۰۰ را به جهانیان ارائه نمود. هدف از تدوین این سری استاندارد به وجود آوردن الگوئی بین‌المللی برای پیاده‌سازی و استقرار سیستم‌های مدیریت و تضمین کیفیت بوده که مورد استقبال فراوان در سطح دنیا قرار گرفت.

سری استانداردهای ایزو ۹۰۰۰ در سال ۱۹۹۴ و ۲۰۰۰ با نگرش فرآیندگرا و نهادینه نمودن بهبود مستمر در سیستم مدیریت کیفیت سازمان از طریق اصلاح فرآیندها، مورد ویرایش قرار گرفت.

در واقع استاندارد ایزو ۹۰۰۰ به یک محصول خاص داده نمی‌شود، بلکه فرآیند تولید کالا یا خدمات را در یک واحد تجاری مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

مزایای به کارگیری استاندارد ایزو ۹۰۰۰

- بررسی مجدد فعالیت های سازمان بر اساس اهداف سازمان و رفع کاستی‌ها

- شفافیت فرآیندها و شاخص ها در سازمان

- جلوگیری از دوباره کاری ها به واسطه تعریف فعالیتهای برنامه ریزی شده و سیستماتیک

- کاهش هزینه ها

- ایجاد اطمینان و اعتماد در درون سازمان

- ایجاد اطمینان و اعتماد درون سازمان (مشتری)

- افزایش توان رقابت در عرصه بین الملل

- دامنه‌ی کاربرد: این استاندارد در کلیه سازمانهای تولیدی، خدماتی و پژوهشی و آموزشی و غیر کاربرد دارد.

استاندارد ISO 14000

استانداردهای خانواده ISO 14000 شامل استانداردهای بین المللی در رابطه با سیستمهای زیست محیطی است. این استانداردها در سال ۱۹۹۶ میلادی توسط کمیته فنی ۲۰۷ سازمان ایزو بوجود آمدند.

یک سیستم مدیریت زیست محیطی می‌تواند به عنوان بخشی از سیستمهای جامع مدیریت به حساب آید.

این سیستم شامل ساختار سازمانی، فعالیت‌های طرح‌ریزی، تعریف مسوولیت‌ها، تعیین روش‌ها و فرایندها و همچنین در اختیارگیری منابع لازم برای تهیه، اجرا، بازنگری و حفظ خط مشی زیست‌محیطی سازمان است.

این استاندارد مساله اصلی فرآیند تولید و به عبارتی پشت پرده عرضه یک کالا است، نه خود کالا.

در واقع این گواهینامه به واحدی اعطا می‌شود که در درازمدت برنامه‌های عملی برای کمک به پاکیزه ماندن محیط‌زیست داشته باشد و آنها را به درستی اجرا کند.

مزایای به کارگیری استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰

- ایجاد سیستم‌های مدیریت زیست محیطی که منجر به حفاظت بیشتر از محیط زیست می‌شود.
- به حداقل رسانیدن موانع غیر تعرفه ای تجاری و تسهیل تجارت بین الملل با توجه به بها دادن بیشتر به محیط زیست در سازمان‌ها
- جلب مشتریان بیشتر و افزایش سهم بازار در سطح بین المللی
- افزایش رعایت مقررات و قوانین مربوط به محیط زیست
- استفاده بهینه از منابع طبیعی
- تسهیل تجارت بین الملل
- ایجاد ارزش افزوده بیشتر برای سازمان
- دامنه کاربرد: این استاندارد برای کلیه صنایع و سازمان‌های مختلف تولیدی و خدماتی کاربرد دارد.

استاندارد OHSAS 18001

سری ارزیابی ایمنی بهداشت شغلی (Occupational Health & Safety Assessment Series) استاندارد قابل امتیازبندی و اخذ گواهینامه است.

در سال ۱۹۹۸ کمیته‌ای متشکل از موسسه استاندارد بریتانیا، شرکتهای اصلی گواهی دهنده انگلستان و سایر سازمانهای بین‌المللی استاندارد تشکیل شد که هدف آن تهیه و تدوین استاندارد واحد بود.

OHSAS 18001 در پاسخ به نیاز سازمانها به یک استاندارد سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی، که بوسیله آن بتوانند سیستم مدیریت خود را در زمینه‌های بهداشتی و ایمنی ارزیابی کنند تدوین شده است.

ساختار استاندارد **OHSAS 18001** سازگار با استانداردهای ایزو ۹۰۰۰ و ایزو ۱۴۰۰۰ است تا سازمانها بتوانند به راحتی سیستم‌های مدیریت کیفیت، محیط زیست و بهداشت شغلی و ایمنی را با یکدیگر ادغام و سیستم مدیریتی یکپارچه‌ای را ایجاد نمایند.

یک سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی، سازمان را در شناسایی، حذف و یا به حداقل رساندن خطرات مرتبط با بهداشت و ایمنی کارکنان خویش و سایر طرف‌های ذینفع که در معرض آن قرار دارند، یاری می‌کند.

مزایای به کارگیری استاندارد OHSAS 18001

- تفکری طرح ریزی شده و مستند در ارتباط با بهداشت و ایمنی شغلی

- ساختاری مناسب برای مدیریت بهداشت و ایمنی شغلی

- ایجاد محیط کاری ایمن تر و سالم تر

- افزایش آگاهی و دانش در خصوص مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی

- کاهش ریسک حوادث، رویدادها و ...

— دامنه کاربرد: این استاندارد در کلیه سازمان‌های تولیدی و خدماتی کاربرد دارد.

استاندارد ISO 22000

ایمنی غذا وابسته به بروز مخاطرات بیماری‌زایی غذایی در هنگام مصرف می‌باشد. کنترل کافی و مناسب در طول زنجیره غذایی امری ضروری بنظر می‌رسد چرا که در هر مرحله از زنجیره غذایی ممکن است مخاطرات ایمنی غذا رخ دهد. لذا رسیدن به ایمنی غذا بایستی با تلاش همه گیر طرفهای زنجیره غذا صورت پذیرد.

بکارگیری این استاندارد به سازمانهایی که در رده‌های مختلف زنجیره غذایی قرار دارند کمک می‌کند که بتوانند مخاطرات موجود در سیستم خود را شناسایی و کنترل نمایند.

این استاندارد مجموعه ترکیبی موثری را جهت حصول اطمینان از ایمنی غذا در طول زنجیره غذایی ایجاد می‌نماید که عناصر کلیدی آنها شامل ارتباط متقابل، سیستم مدیریت، برنامه‌های پیشنهادی و اصول HACCP می‌باشد.

دامنه کاربرد: کلیه سازمانها در محدوده زنجیره غذایی شامل تولیدکنندگان مواد اولیه در کارخانه‌های تولید مواد غذایی و خوراک دام، عوامل درگیر با حمل و نقل و انبارش، فروشگاه‌های خرده فروشی و تامین کنندگان خدمات مرتبط با غذا نظیر خدمات بسته‌بندی و ... می‌توانند از این استاندارد بهره‌جویند.

استاندارد ISO / IEC 17020

یکی از استانداردهای تخصصی است که برای معیارهای عمومی برای فعالیت انواع مختلف سازمانهای بازرسی کننده می‌باشد. هدف از این استاندارد مشخص کردن معیارهای عمومی سازمانهای بازرسی کننده بیطرف، قطع نظر از بخش مورد بازرسی، می‌باشد.

این استاندارد همچنین معیارهای استقلال را نیز مشخص می‌نماید. این استاندارد برای استفاده سازمانهای بازرسی کننده و مراجع تایید صلاحیت و نیز سایر سازمانهای مرتبط با شناسایی صلاحیت سازمانهای بازرسی کننده در نظر گرفته شده است.

دامنه کاربرد: این استاندارد برای کلیه شرکت‌ها و موسسات بازرسی کاربرد دارد.

استاندارد ISO / IEC 17025

روند تخصصی شدن فعالیت‌های سازمانها موسسات و سازمانهای تدوین کننده استاندارد را بر آن می‌دارد تا نیازمندی‌های خاصی را جهت حصول اطمینان از کیفیت خدمات این نوع سازمانها تدوین نمایند.

علاوه بر استاندارد ایزو ۹۰۰۰ که الزامات عمومی سیستم مدیریت کیفیت را برای کلیه سازمانها بیان می‌نماید در صنایع مختلف استانداردهایی منتشر می‌شود که الزامات خاصی را برای آن تعریف می‌نماید که این الزامات به صورت مکمل – جایگزین الزامات عمومی سیستم مدیریت کیفیت سازمان را شکل می‌دهد.

این استاندارد تخصصی برای تشریح سیستم مدیریت کیفیت آزمایشگاهها تدوین شده است.

به بیان دیگر این استاندارد برای کلیه آزمایشگاههای ارایه دهنده خدمات اندازه‌گیری، تست، آزمون و کالیبراسیون (آزمایشگاههای صنعتی) بدون توجه به تعداد پرسنل یا گستردگی محدوده فعالیت‌های آن قابل کاربرد می‌باشد.

استاندارد ISO/TS 16949

با وجود آنکه استانداردهای سری ایزو ۹۰۰۰ به دلیل ماهیت مستقل خود، برای بسیاری از نهادها به عنوان پایه و اساس ساخت سیستم مدیریت کیفیت قرار گرفته، اما برخی از حوزه‌های اقتصادی به خصوص، مانند صنایع خودرو، که علاقه بیشتری به برآورده شدن خواسته‌های کیفی خود دارند اقدام به تدوین الزامات ویژه خود نموده‌اند و اجرای این خواسته‌ها را برای تامین‌کنندگان خود الزام نموده‌اند.

از آنجا که تعداد این الزامات سبب بروز مشکلاتی در خصوص ارزیابی مکرر خواسته‌های متفاوت برای قطعه سازان طرف قرارداد، خودروسازان مختلف شده است. بررسی‌ها برای حل این مشکل منجر به تشکیل گروه کاری بین‌المللی صنعت خودرو گردید که این گروه کاری با همکاری کمیته فنی ۱۷۶ سازمان بین‌المللی استاندارد اقدام به یکپارچه سازی الزامات خودروسازان جهان نمود.

ماحصل این تلاش انتشار مشخصه فنی ایزو گردید. در تدوین این مشخصه فنی مراجع ذیل به کار گرفته شده است:

– سری استانداردهای بین‌المللی مدیریت کیفیت

– نظامنامه های مرجع خودروسازان آمریکایی

– نظامنامه های مرجع خودروسازان ایتالیایی

– نظامنامه های مرجع خودروسازان فرانسوی

– نظامنامه های مرجع خودروسازان آلمانی

استاندارد HACCP

مجموعه الزامات مربوط به سیستم مدیریت بهداشت مواد غذایی است که به معنی تجزیه و تحلیل خطر و نقاط کنترل بحرانی می‌باشد که برای اولین بار در سال ۱۹۷۱ در کنفرانس ملی حفاظت مواد غذایی مطرح شد. سپس در سال ۱۹۷۳ سازمان فضا نوردی آمریکا (ناسا) با همکاری شرکت پیلسبوری این سیستم را برای اطمینان از سلامت مواد غذایی فضا نوردی اجرا کردند.

این سیستم در سال ۱۹۸۵ به اطلاع عموم رسید و در سال ۱۹۹۳ توسط کمیسیون کدکس پذیرفته شد.

در سال ۱۳۷۷ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران آیین کار استفاده از آنرا تحت عنوان استاندارد ملی ۴۵۵۷ منتشر کرد. حروف کلمات این سیستم با هدف ایمن سازی فرآیندهای تولید مواد غذایی و پیشگیری از بروز حوادث ناشی از مشکلات بهداشتی مواد غذایی در سازمانها مستقر می‌شود.

مزایای به کارگیری استاندارد:

استقرار این سیستم در سازمان با توجه اجرای مراحل کنترل مناسب و موثر در طول فرآیندهای پذیرش مواد اولیه، تولید محصول، انبارش و نگهداری و ارسال محصول به سازمان اطمینان می‌دهد که با حداقل هزینه مطمئن ترین کنترلها را انجام می‌دهد و می‌توان به مزایای زیر اشاره کرد:

- ایجاد اطمینان در مصرف کنندگان محصولات

- حرکت به سمت تولید بدون نقص

- پیشگیری از مخاطرات شیمیایی، میکروبی و فیزیکی که ممکن است در فرآورده‌های غذایی موجب خسارت رساندن به مشتری و کاهش اعتبار سازمان شود.

- سازگاری با سایر سیستمهای مدیریت کیفیت

کلیه سازمانهای تولیدی و خدماتی که در زنجیره تامین مواد غذایی جامعه نقش ایفا می‌کنند مانند مجتمع های کشت و صنعت، تولید کنندگان مواد غذایی، توزیع کنندگان مواد غذایی، سردخانه ها و... می‌توانند با استفاده از این اصول نسبت به تضمین سلامت محصولات غذایی خود اطمینان لازم را کسب نمایند.

استاندارد IMS و HSE

یک سیستم مدیریت سازمان یافته چارچوبی ایجاد می کند که در قالب آن افراد می توانند به طور منظم برای سازمان کار کنند و در مقابل درآمد مطلوب با روش کارآمد و موثر بدست بیاورند.

به عبارت دیگر سیستم مدیریت روشی است که ما می خواهیم کارها انجام شوند. سیستم مدیریت می تواند در زمینه های گوناگونی همچون کیفیت، بهداشت و ایمنی و محیط زیست مدنظر قرار گیرد. بطور طبیعی مرکز توجه و تأکید هر یک از اجزاء سیستم با دیگری تفاوت دارد.

به عنوان مثال، سیستم مدیریت کیفیت بر نیازهای مشتری تأکید دارد، در حالی که سیستم مدیریت محیط زیست نیازهای طیف گسترده ای از طرف های ذینفع و تقاضای رو به رشد جامعه نسبت به حفاظت محیط زیست را بیان می کند و سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی کانون توجه خود را بر حفظ ایمنی سرمایه ها و بهداشت شغلی نیروی انسانی در سازمان قرار می دهد.